

Peking

*Andre ambassadsekreterare
Per Linnér*

Priset på kinesiska sällsynta jordartsmetaller stiger till rekordnivå

- **Priserna på sällsynta jordartsmetaller har ökat med 750 procent sedan juli förra året och nådde i februari rekordhög 109 036 amerikanska dollar per ton.**
- **EAS i Peking bedömer att de ökade priserna är ett resultat av ökad global efterfrågan och åtstramande kinesiska handelsrestriktioner.**
- **Den senaste tiden har den kinesiska regeringen ökat utforskningsaktiviteterna med syfte att lokalisera fler fyndigheter. Regeringen har även åter öppnat för tillståndsansökningar om start av nya gruvor efter en årslång suspension.**

De kinesiska priserna på sällsynta jordartsmetaller¹ accelererade kraftigt i början av 2011. Bara i februari steg priset med 34 000 dollar per ton och nådde rekordnivån 109 036 dollar per ton.² EAS i Peking menar att det finns ett tydligt samband mellan prisexplosionen och de striktare kinesiska exportrestriktionerna (minskade kvoter med 30%) vilka trädde i kraft den första januari i år. De minskade exportkvoterna har kompletterats med ökade exportskatter vilka bedöms ha bidragit till prisstegringarna. Regeringen har även drivit på för att stänga illegala gruvor som bryter metallerna. Från och med 1 april kommer dessutom en ny brytningsskatt att introduceras.

Nyligen uppskattades det illegala utbudet av sällsynta jordartsmetaller uppgå till 50 procent av den officiella utbudet. Det är oklart vilken effekt som regeringens ansträngningar att få bukt med den illegala brytningen haft. Som

¹ Det finns det 17 sällsynta jordartsmetaller vilka används inom produktion av högteknologiska produkter såsom exempelvis mobiltelefoner, vindkraftsturbiner, hybridbilar och missiler.

² Detta kan jämföras med världsmarknadspriset på bland annat aluminium 2600, koppar 9700, titan 44 000 och guld 46 231 996 dollar per ton.

ett led i kampen har regeringen nyligen etablerat 11 speciella zoner för gruvbrytning av sällsynta jordartsmetaller direkt underställda centralregeringen. Tidigare hade lokalregeringarna ansvaret för brytningen. Ett resultat av de nya zonerna har också varit ett ökat intresse för geologisk kartläggning med syfte att lokalisera nya fyndigheter. Regeringen har även åter öppnat för tillståndsansökningar om start av nya gruvor efter en årslång suspension.

Vid ett besök nyligen till ett forskningsinstitut för sällsynta jordartsmetaller sade vicepremiärminister Li Keqiang att *”sällsynta jordartsmetaller är en dyrbar resurs. Vi ska bygga upp ett starkt övervaknings- och kontrollsystem och stärka och förbättra administrationen av sällsynta jordartsmetallindustrin.”* samt att *”Kina under den tolfte femårsplanen ska kombinera marknadskrafter med en starkt statlig kontrollmekanism med syfte att komma åt industriella svagheter som hämmar utvecklingen av sektorn”*. I den nya femårsplanen står att läsa att exporten av produkter som leder till ett slösaktigt utnyttjande av resurser och höga nivåer av miljöförstöring ska begränsas kraftigt. Det är rimligt att anta att sällsynta jordartsmetaller kan ingå i denna typ av produkter.

Synen på exportkvoterna skiljer sig mellan centralregeringen och de lokala regeringarna. Lokalt finns ett kommersiellt intresse i att öka kvoterna, inte minst efter att priserna stigit kraftigt. Medieuppgifter gör gällande att lokalregeringar tillsammans med stora statsägda företag trycker på för en sådan utveckling men att centralregeringen håller emot då man prioriterar inkomsterna som följer av prisökningarna.

Som vi tidigare rapporterat är restriktionernas WTO-kompatibilitet omtvistad. EU menar att Kinas agerande diskriminerar utländska aktörer och att det därför är WTO-vidrigt. EU väljer dock att avvakta utfallet i den pågående råvarutvisten innan beslut om ytterligare tvistlösning kan komma i fråga. EU:s förhoppning är att signaleffekten av det kommande panelutslaget (förutsatt att WTO-panelen dömer till EU:s fördel) ska räcka för att Kina även ska lätta på sina restriktioner rörande sällsynta jordartsmetaller. En tidigare kinesiska WTO representant sade nyligen i kinesiska media att restriktionerna inte bröt mot WTO:s regelverk med hänvisning till behovet av att skydda lagren från total uttömning samt miljöproblemen vid utvinning.

Det är oklart vilken priseffekt tsunamikatastrofen i Japan kommer få på jordartsmetallerna. Då Japans industri är en stor konsument är det rimligt att

anta att priserna på kort sikt kan minska eller åtminstone att prisökningen kan avta.

Kommentar

Kommerskollegium har i sin rapport slagit fast att problemet antagligen är av övergående natur. Svenska företag tycks inte heller vara speciellt utsatta. Ambassaden har hittills inte mottagit några klagomål från svenska företag verksamma i Kina. En anledning kan vara att svenska företag ofta har sin produktion baserad i Kina, vars interna tillgång inte påverkas av exportrestriktionerna. Svenska företag importerar dessutom relativt lite sällsynta jordartsmetaller i obearbetad form. Import av komponenter där metallerna ingår är vanligare men enligt den kinesiska tullen räknas inte sådana produkter in i exportkvoterna. Att få högteknologiska företag att flytta produktion till Kina anses allmänt vara ett av motiven bakom restriktionerna. Flera andra EU kollegor rapporterar att deras näringsliv är ytterst oroat över utvecklingen.

FREDÉN